

Sygn. akt I ACa 1305/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Kuberska (spr.)

Sędziowie: SSA Krystyna Golinowska

SSA Joanna Walentkiewicz – Witkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2015 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **J. C. (1) i R. C.**

przeciwko **(...) R. R., P. W., T. (...) spółce jawnej z siedzibą w S.**

o ustalenie nieważności umowy

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 18 czerwca 2014 r. sygn. akt I C 525/13

1. oddała apelację;
2. zasądza solidarnie od J. C. (1) i R. C. na rzecz (...) R. R., P. W., T. (...) spółki jawnej z siedzibą w S. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;
3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi adwokatowi J. C. (2) kwotę 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote brutto z tytułu zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1305/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie z powództwa J. C. (1) i R. C. przeciwko (...) R. R., P. W., T. (...) Spółce Jawnej w S.

o ustalenie nieważności umowy przeniesienia - dla zabezpieczenia spłaty pożyczki - własności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), poręczenia oraz oświadczenia

o poddaniu się egzekucji, zawartej w dniu 5 stycznia 2011 r. w formie aktu notarialnego przed notariuszem J. P. przez E. C. (1), R. C. i J. C. (1) z (...) R. R.,

P. W., T. (...) Sp. Jawną (rep. A nr 31/2011), oddalił powództwo

(pkt 1), zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2) oraz przyznał adwokatowi J. C. (2) kwotę 8.856 zł tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu, którą nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi (pkt 3)

(wyrok – k. 262).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne. Z ustaleń tych wynikało

w szczególności, że w dniu 5 stycznia 2011 r. w Kancelarii Notarialnej

w S. przed notariuszem J. P. została zawarta umowa przeniesienia własności dla zabezpieczenia spłaty pożyczki, poręczenia oraz oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Umowa ta była zawarta w związku

z pisemną umową pożyczki z dnia 5 stycznia 2011 r., na podstawie której (...) R. R., P. W., T. (...) spółka jawna w S. pożyczyła E. C. (1) kwotę 333.333,33 zł. Pożyczka została zaciągnięta w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą pod firmą (...). E. C. (1) pożyczkę tę zobowiązała się zwrócić do dnia 6 stycznia 2012 r. wraz z należnymi odsetkami, o których mowa w § 2 umowy w wysokości 1,6%, naliczanymi za każdy rozpoczęty miesiąc kalendarzowy od pozostałej do spłaty części pożyczki. E. C. (1) oświadczyła, że w dniu zawarcia umowy otrzymała kwotę 15.000 zł tytułem częściowej wypłaty pożyczki. Strony oświadczyły, że po potrąceniu prowizji

w kwocie 83.333,33 zł do wypłaty pozostała kwota 235.000 zł, którą pożyczkodawca zobowiązał się wypłacić na wskazane przez E. C. (1)

rachunki bankowe w terminie do dnia 7 stycznia 2011 r. i co do tego obowiązku poddał się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. Przedmiot pożyczki został w całości przekazany E. C. (1). Zgodnie z § 4 umowy pożyczki E. C. (1) zobowiązała się spłacać ją w ratach miesięcznych.

E. C. (1) poddała się egzekucji z tego aktu w trybie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. w zakresie obowiązku zapłaty na rzecz pozwanej spółki kwoty do wysokości 666.666 zł tytułem zwrotu pożyczki wraz z odsetkami i kosztami związanymi z udzieloną pożyczką, w tym kosztami związanymi z egzekucją należności.

R. C. w imieniu własnym oraz w imieniu J. C. (1) (na podstawie pełnomocnictwa w formie aktu notarialnego) oświadczył, że są współwłaścicielami – J. C. (1) w udziale wynoszącym 1/6 części, zaś R. C. w udziale wynoszącym 5/6 części – nieruchomości

o deklarowanej wartości 700.000 zł, stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,1029 ha, położonej w Ł. przy ul. (...), zabudowanej budynkiem mieszkalnym, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...).

R. C. w imieniu własnym oraz w imieniu J. C. (1) oświadczył, że dla zabezpieczenia zwrotu zaciągniętej przez jego żonę pożyczki przenosi na rzecz pozwanej prawo własności opisanej powyżej nieruchomości,

a R. R. w imieniu spółki oświadczył, że wyraża na to zgodę

i przeniesienie to na rzecz reprezentowanej spółki przyjmuje.

Strony postanowiły, że pozwana spółka zobowiązana będzie przenieść nabytą tym aktem nieruchomość z powrotem na J. C. (1) i R. C. według dotychczas przysługujących im udziałów w prawie własności w terminie do 14 dni, licząc od dnia całkowitego zwrotu pożyczki.

Strony postanowiły, że w czasie wykonywania umowy pożyczki wyżej opisana nieruchomość nadal pozostanie we współposiadaniu J. C. (1) i R. C., którzy będą ponosili wszelkie koszty związane z jej utrzymaniem i bieżącą eksploatacją oraz będą opłacali wszystkie daniny publicznie – prawne z nią związane, a także koszty ubezpieczenia nieruchomości.

W przypadku opóźnienia pożyczkobiorcy ze spłatą którejkolwiek z rat pożyczki o co najmniej 3 dni, dający pożyczkę, po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego w wezwaniu do zapłaty, miał prawo do naliczenia kosztów windykacyjnych w wysokości określonej umową pożyczki, a następnie miał prawo do sprzedaży przedmiotu przewłaszczenia i zaspokojenia z uzyskanej ceny wszystkich swoich należności, na co R. C. w imieniu

własnym oraz w imieniu swojej mocodawczyni wyraził zgodę. W przypadku bezskutecznego upływu terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty nieruchomości mogła zostać zachowana przez pożyczkodawcę lub zbyta pod jakimkolwiek tytułem prawnym z zachowaniem należytej staranności, przy zachowaniu procedury opisanej w § 7 umowy przewłaszczenia.

R. C. poręczył zobowiązanie E. C. (1) w zakresie obowiązku zwrotu udzielonej jej pożyczki wraz z należnymi odsetkami i innymi kosztami wynikającymi z umowy pożyczki oraz poddał się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. w zakresie obowiązku zapłaty na rzecz pozwanej spółki kwoty do wysokości 666.666 zł tytułem zwrotu pożyczki wraz z odsetkami i kosztami związanymi z udzieloną pożyczką, na wypadek uchybienia przez E. C. (1) terminowi zapłaty co najmniej jednej raty należności.

R. C. w imieniu własnym oraz w imieniu J. C. (1) oświadczył, że w przypadku uchybienia przez E. C. (1) terminowi spłaty którejkolwiek z rat pożyczki zobowiązuje się wydać pozwanej spółce wyżej opisaną nieruchomość w posiadanie.

W dacie zawarcia umowy pożyczki R. C. był w związku małżeńskim z E. C. (1) i wyraził zgodę na zawarcie przez nią tej umowy. Żona powiedziała mu, że pożyczka jest jej potrzebna na spłatę i doprowadzenie do końca spraw spadkowych w jej rodzinie.

Przy zawarciu umowy byli obecni R. C., E. C. (1) i R. R.. Strony potwierdziły, że znają treść umowy pożyczki i że jest dla nich zrozumiała. Odczytanie stronom treści aktu notarialnego umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie trwało 2,5 – 3 godziny, notariusz wyjaśniał stronom poszczególne części umowy, E. C. (1) zadawała wiele pytań odnośnie treści tego aktu, strony negocjowały warunki obydwu umów. Notariusz bardzo szczegółowo przedstawił umowę i udzielił odpowiedzi na wszystkie pytania. Projekt umowy przewłaszczenia był wcześniej przygotowany. Treść umowy pożyczki przesłała natomiast notariuszowi pozwana spółka.

Przed zawarciem umowy, w dniu 3 stycznia 2011 r., E. C. (1) wskazała dane dotyczące wysokości pożyczki, o którą się ubiegała. Jako wnioskowaną kwotę wskazała 300.000 zł netto, jako cel pożyczki „spłatę zobowiązań, wykończenie domu – góra”, zaś jako zabezpieczenie wskazała nieruchomość przy ul. (...) w Ł. o szacowanej wartości ok. 800.000 zł.

Umowa pożyczki została zawarta za pośrednictwem D. N., który skontaktował E. C. (1) z pozwaną spółką. D. N. poinformował E. C. (1) o warunkach pożyczki, które E. C. (1) zaakceptowała jeszcze przed końcem 2010 r.

Pierwsze opóźnienia w spłacie pożyczki wystąpiły w maju 2011 r.

W dniu 9 czerwca 2011 r. pozwana spółka wezwała R. C. do zapłaty kwoty 315.333,35 zł, informując że w związku z niedotrzymaniem warunków spłaty pożyczki z dnia 5 stycznia 2011 r., której powód jest poręczycielem, cała pozostała do spłaty kwota pożyczki stała się natychmiast wymagalna.

Pozwana spółka skierowała wezwanie do zapłaty również do E. C. (1).

W dniu 18 sierpnia 2011 r. wezwanie do wydania nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) zostało skierowane przez pozwaną do R. C., zaś w dniu 3 listopada 2011 r. do J. C. (1).

Postanowieniem z dnia 13 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi nadał przeciwko J. C. (1) klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu sporządzonemu w dniu 5 stycznia 2011 r. w Kancelarii Notarialnej w S. przed notariuszem J. P., w zakresie § 11 co do obowiązku wydania pozwanej nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...).

Postanowieniem z dnia 1 marca 2012 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi nadał przeciwko dłużnikowi - R. C. na rzecz pozwanej spółki klauzulę wykonalności powyższemu aktowi notarialnemu w zakresie § 10 ust. 2, co do obowiązku zapłaty kwoty 666.666 zł.

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi nadał przeciwko dłużnikowi - E. C. (1) na rzecz pozwanej spółki klauzulę wykonalności przedmiotowemu aktowi notarialnemu w zakresie § 9, co do obowiązku zapłaty kwoty do wysokości 666.666 zł.

Postanowieniem z dnia 8 maja 2012 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi nadał przeciwko R. C. klauzulę wykonalności wskazanemu aktowi notarialnemu w zakresie § 11 co do obowiązku wydania pozwanej spółce nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...).

W dniu 18 kwietnia 2013 r. Komornik Sądowy wprowadził wierzyciela w posiadanie nieruchomości przy ul. (...) w Ł..

E. C. (1) w trakcie rozmów dotyczących spłaty pożyczki i załatwienia sprawy zalegania ze spłatą uzgodniła z R. R., że dom przy ul. (...) zostanie wystawiony na sprzedaż. R. C. był obecny przy tej rozmowie.

Nieruchomość przy ul. (...), stanowiąca zabezpieczenie pożyczki udzielonej E. C. (2), została sprzedana w dniu 28 czerwca 2013 r. za kwotę 450.000 zł.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo, mimo wystąpienia po stronie powodów interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności umowy objętej aktem notarialnym z dnia 5 stycznia 2011 r.

Sąd Okręgowy nie podzielił twierdzeń powodów, że zarówno umowa pożyczki z dnia 5 stycznia 2011 r., jak i umowa przeniesienia własności nieruchomości dla zabezpieczenia spłaty pożyczki, zawarta pomiędzy powodami i E. C. (1) a pozwaną tego samego dnia, zawierały postanowienia sprzeczne z przepisami prawa oraz zasadami współżycia społecznego, a więc nieważne w rozumieniu art. 58 k.c., zwłaszcza że powodowie, reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika, nie skonkretyzowali przepisów prawa i zasad współżycia społecznego, z perspektywy których miałyby zostać dokonana żądana w pozwie ocena.

Zarzut niemożności określenia wysokości kwoty, będącej przedmiotem pożyczki, Sąd Okręgowy uznał za chybiony, bowiem umowa pożyczki określała w sposób niewątpliwy, że jej przedmiotem jest suma 333.333,33 zł, którą należało pomniejszyć o prowizję w wysokości 25% kwoty pożyczki (83.333,33 zł).

Sąd Okręgowy nie zgodził się również z twierdzeniem powodów, że D. N., na rzecz którego została wypłacona kwota 17.500 zł

z tytułu prowizji należnej mu za skontaktowanie ze sobą stron umowy pożyczki, był osobą wskazaną przez pożyczkodawcę, bowiem przeczył temu materiał dowodowy sprawy. Za niewiarygodne uznał przy tym twierdzenie powodów,

że tytuł dokonanej na jego rzecz wypłaty nie był im znany. Ewentualny brak wiedzy powoda o skontaktowaniu się E. C. (1) z D. N. Sąd Okręgowy potraktował za przejaw słabego przepływu informacji pomiędzy małżonkami C., pozostającego bez znaczenia dla kierunku rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut rażącego wygórowania wysokości prowizji pożyczkodawcy za udzielenie pożyczki (25% sumy pożyczki), gdyż prowizja w tej wysokości mieściła się w granicach swobody umów. Sąd Okręgowy stanął zarazem na stanowisku, że E. C. (1), zwracając się o pożyczkę do firmy spoza sektora bankowego, musiała liczyć się z koniecznością zapłaty wyższej prowizji, co zaakceptowała podpisując umowę pożyczki. Za pozostające w granicach swobody umów Sąd Okręgowy uznał także kwestionowane postanowienia dotyczące zastosowanych w umowie pożyczki terminów przewidzianych dla postawienia w stan wymagalności całej pozostającej do spłaty części pożyczki, katalogu sposobów zabezpieczenia w dziale VII umowy pożyczki, czy określenia warunków zbycia przez pożyczkodawcę przewłaszczonej nieruchomości.

Ostatecznie Sąd Okręgowy stwierdził, że postanowienia określające świadczenia stron i warunki obydwu umów zostały sformułowane w sposób jasny i jednoznaczny. Umowy były precyzyjne w zakresie określenia praw i obowiązków obu stron, zaś umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie zawierała wszystkie istotne elementy konstytuujące taki typ umowy. Co więcej Sąd Okręgowy uznał, że obydwie umowy były ze sobą spójne w zakresie ich istotnych postanowień, przez co w sprawie nie mógł znaleźć zastosowania

art. 385¹ k.p.c. Sąd Okręgowy zwrócił również uwagę na to, że E. C. (1) i R. C., działającemu w imieniu własnym oraz w imieniu J. C. (3), została wytłumaczona procedura udzielenia pożyczki, zasady naliczania i wysokość prowizji oraz odsetek, warunki

spląty pożyczki, zasady postawienia pożyczki w stan wymagalności, rodzaj zabezpieczeń pożyczki i zasady zaspokojenia pozwanej z przedmiotu zabezpieczenia (wyjaśnień dotyczących powyższych warunków umów udzielił najpierw E. C. (1) pośrednik finansowy - D. N., a przy zawarciu aktu notarialnego obu małżonkom – notariusz). Ze względu na to, że R. C., jako małżonek E. C. (2), wyraził zgodę na zawarcie przez nią umowy pożyczki, Sąd Okręgowy uznał za zasadny wniosek, że znał on

i rozumiał treść tej umowy. Jeżeli natomiast wyraził zgodę na zawarcie umowy nie znając lub nie rozumiejąc jej postanowień, uczynił to na własne ryzyko. Analogicznie wnioski Sąd Okręgowy przedstawił w odniesieniu do umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie, wychodząc z założenia, że powód mając wątpliwości co do skutków jej zawarcia mógł domagać się dalszych wyjaśnień lub odmówić podpisania tego aktu. Tymczasem sama niemożność pogodzenia się z konsekwencjami nieprzemyślanego działania nie mogła podlegać ochronie prawnej z mocy art. 58 § 1 i § 2 k.c.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

(uzasadnienie zaskarżonego wyroku – k. 263 – 275).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiedli powodowie, zaskarżając go w całości i podnosząc następujące zarzuty:

1. naruszenia prawa materialnego, tj. art. 58 § 1 i § 2 k.c. w zw.

z art. 353¹ k.c. poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że umowa pożyczki oraz umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie są ważne, podczas gdy owe umowy jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego winne zostać uznane za nieważne,

2. naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328

§ 2 k.p.c. wskutek uznania, że okoliczności sprawy nie dają podstaw do ustalenia, że zachodzą przesłanki uzasadniające stwierdzenie nieważności

ww. umów, podczas gdy analiza całokształtu okoliczności sprawy powinna doprowadzić do wniosków odmiennych, a nadto wskutek braku prawidłowego uzasadnienia rozstrzygnięcia w tej kwestii.

W konkluzji skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez ustalenie nieważności umowy objętej aktem notarialnym z dnia 5 stycznia 2011 r. (rep. A nr 31/2011) oraz skorygowanie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji, a także

o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych

(apelacja – k. 285 – 294).

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie oraz

o zasądzenie solidarne od powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 302 – 305).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja, ograniczona w istocie do kwestii interpretacji prawa materialnego na tle przywołanych w niej przepisów kodeksu cywilnego, jako nie zawierająca jakichkolwiek argumentów, mogących spowodować oczekiwaną korektę zaskarżonego wyroku, podlegała oddaleniu.

Chociaż apelujący zawarli w apelacji zarzut obrazy prawa procesowego, sprowadzający się do naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów (art. 233

§ 1 k.p.c.), nie oddali jego istoty i nie przybliżyli Sądowi Apelacyjnemu, w czym upatrują tylko hasłowo zaznaczonej nieprawidłowości. W sposobie ujęcia tego zarzutu zabrakło nie tylko wskazania dowodów, które zostały wadliwie ocenione, czy określenia zasad doświadczenia życiowego, którym uchybiono, ale także tych elementów materiału dowodowego, które Sąd Okręgowy w ich ocenie pominął, wydając zaskarżony wyrok. Z tych też względów szczegółowe ustosunkowanie się do omawianego zarzutu, uderzającego raczej w wywiedzione przez Sąd Okręgowy wnioski, aniżeli w poczynione ustalenia faktyczne, było znacznie utrudnione

i nie pozwoliło Sądowi Apelacyjnemu na bardziej wnikliwą analizę tej części apelacji, zwłaszcza wobec dominującego charakteru podniesionego w niej zarzutu naruszenia prawa materialnego.

Z motywów apelacji wynikało, że skarżący upatrywali podstaw do ustalenia nieważności umowy przeniesienia własności dla zabezpieczenia spłaty pożyczki, poręczenia oraz oświadczenia o poddaniu się egzekucji w okoliczności powtórzenia w niej postanowień umowy pożyczki, zawartej przez E. C. (1) z pozwaną spółką, które uznali za nieważne. Tym samym skarżący dążyli do tego, by Sąd Okręgowy, poddając ocenie z punktu widzenia ważności umowę ujętą w akcie notarialnym z dnia 5 stycznia 2011 r., odniósł

się pośrednio do umowy pożyczki, przychylił się do ich twierdzeń o nieważności postanowień inkorporowanych z tej umowy do aktu notarialnego, a następnie orzekł zgodnie z żądaniami pozwu. Uwadze skarżących umknęło jednak, że strony umowy pożyczki nie były tożsame ze stronami niniejszego procesu,

a w szczególności, że nie została w sprawie pozwana E. C. (1),

będąca pożyczkobiorcą, a zatem podmiotem bezpośrednio zainteresowanym wynikiem oceny aktualności jej praw i obowiązków umownych. Z tego też względu bez jej udziału w postępowaniu niedopuszczalne było przeprowadzenie analizy postanowień umowy pożyczki pod kątem spełnienia kryteriów ważności czynności prawnej, o jakich mowa w art. 58 § 1 i § 2 k.c., a w konsekwencji wykluczone było stwierdzenie nieważności tej umowy.

Skutkiem powyższego była konieczność uznania umowy pożyczki za ważną, również w odniesieniu do tych jej postanowień, które powtórzone zostały w treści aktu notarialnego z dnia 5 stycznia 2011 r. Sama natomiast okoliczność inkorporowania tych postanowień do innej umowy nie mogła pozbawić ich przymiotu ważności i uczynić nieważną umowę, do której wprost odnosiły się roszczenia powodów. Co za tym idzie skarżący w zamiarze dowiedzenia nieważności udzielonego zabezpieczenia spłaty pożyczki powinni wykazać sprzeczność z prawem lub zasadami współzycia społecznego tych elementów przedmiotowej umowy, które nie zostały wywiedzione z treści umowy pożyczki, wskazując każdorazowo konkretny przepis lub określoną zasadę współzycia społecznego, jako tło dla czynionej przez Sąd Okręgowy oceny. Winni mieć

przy tym na uwadze, że udzielenie poręczenia, dokonanie przewłaszczenia na zabezpieczenie, czy też złożenie oświadczenia o poddaniu się egzekucji są instytucjami znanymi przepisom prawa cywilnego oraz są powszechnie stosowane, a przez to z istoty swej nie mogą uchodzić za sprzeczne z prawem,

a tym bardziej z zasadami współzycia społecznego. W związku z tym, że skarżący poprzestali jedynie na próbie podważenia (z powołaniem się na art. 58 § 1

i § 2 k.c.) postanowień zaczerpniętych z umowy pożyczki, a tę należało uznać za ważną, z drugiej zaś strony nie podnieśli twierdzeń o sprzeczności z prawem lub zasadami współzycia społecznego innych elementów przedmiotowej umowy, nie było podstaw do przychylenia się do żądań zawartych w pozwie i uwzględnienia apelacji.

Na marginesie wskazać jedynie należało, że treść umowy pożyczki, również w zakresie postanowień, które skarżący uznawali za niekorzystne dla siebie, była wynikiem negocjacji prowadzonych przez jej strony w ramach swobody umów i została przez nie zaakceptowana w takim kształcie. Choć skarżący, nie będący stroną tej umowy, nie mogli

bezpośrednio kształtować zawartych w niej unormowań, mieli swobodę decydowania o ustanowieniu zabezpieczenia spłaty wynikającej z tej umowy należności, zwłaszcza że działali

w obliczu znajomości jej treści. Jak bowiem wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego sprawy powód, reprezentujący J. C. (1), towarzyszył negocjacom prowadzonym przez strony umowy pożyczki, uzyskując w ten sposób wiedzę o poszczególnych postanowieniach wchodzących w jej skład. Ze względu na to, że skarżący nie powoływali się nawet na wystąpienie wady oświadczenia woli (np. brak świadomości lub swobody, czy też błąd), a czynności dowodowe Sądu Okręgowego, wyznaczone podstawą faktyczną ich żądań oraz kierunkiem przejawianej inicjatywy dowodowej nie miały na celu poczynienie takich ustaleń, podjęta przez powoda - w imieniu własnym oraz w imieniu powódki - decyzja o ustanowieniu zabezpieczenia mocą kwestionowanej umowy z dnia 5 stycznia 2011 r. nie mogła uchodzić za nieważną z tej przyczyny. Jeśli jednak była ona nieprzemyślana albo wynikała z nieporozumienia między małżonkami C. co do celu przeznaczenia pożyczonych środków pieniężnych, nie mogła uchodzić za wypełniającą znamiona art. 58 § 1 i § 2 k.c.

i korzystając z wynikającej z tego przepisu ochrony prawnej.

W tym stanie rzeczy wnioski skarżących o ustalenie w drodze zmiany zaskarżonego wyroku nieważności umowy ujętej w formę aktu notarialnego

z dnia 5 stycznia 2011 r. (rep. A nr 31/2011), jako odpowiadający roszczeniom pozwu opartym na niedopuszczalnej konstrukcji jurystycznej, nie zasługiwał na uwzględnienie, skutkując oddaleniem przedstawionej apelacji (art. 385 k.p.c.)

i zachowaniem dotychczasowego rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej, wskazanego § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 in principio rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

Wynagrodzenie na rzecz pełnomocnika reprezentującego powodów

z urzędu Sąd Apelacyjny przyznał natomiast stosownie do § 6 pkt 7 w zw.

z § 13 ust. 1 pkt 2 in principio w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).